

Carta al P. Pedro Arrupe als 50 anys del decret 4 de la Congregació General XXXII

Benvolgut P. Arrupe,

Li escrivim aquesta carta un grup de jesuïtes i amigues i amics, laïques i laics que compartim la missió de la Companyia de Jesús a Espanya. Unió i col·laboració que com a P. General tant va apreciar i va promoure. No l'hem conegut personalment i, tanmateix, és una persona molt propera i estimada. Tan familiar que, en sentir-lo ja a la proximitat de Déu, li parlarem amb la senzillesa i confiança que ens va ensenyar Ignasi, «com un amic parla a un altre».

El decret 4 de la CG XXXII

Després d'un any en què hem rellegit, comentat i celebrat el decret 4 de la CG XXXII, als cinquanta anys de la seva promulgació, volem manifestar-te el nostre agraïment profund. És veritat que el decret va ser obra de la CG, màxima autoritat de la Companyia. Però ¿com hagués estat possible sense l'alè que havies infós a tantes iniciatives i compromisos socials en anys anteriors, i sense les teves clares declaracions públiques a favor d'un compromís per la justícia?

Creiem que l'opció de la Companyia pel servei de la fe i la promoció de la justícia té arrels molt profundes en tu. Hem sentit a parlar tantes vegades de la teva vida al Japó. Oi que els dos pols, fe i justícia, arrelen en aquella teva experiència personal? D'una banda, al teu «Japó increïble» vas viure la passió per l'anunci de la fe i també les dificultats. I, de l'altra, «jo vaig viure la bomba atòmica» va ser el teu testimoni de l'experiència directa d'un dels horrors i dolors més grans del nostre temps. Sí, passió per Déu i passió per les persones que pateixen un món injust.

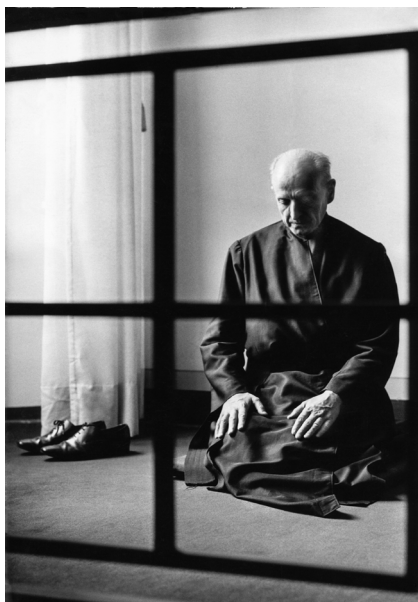
No és estrany que, ja abans de la CG XXXII, transmetessis a la Companyia la passió pel regne de Déu, regne de justícia. Quantes vegades hem recordat i cele-

brat el teu discurs de València als Antics Alumnes dels nostres col·legis! Allí vas exposar amb claredat i parresia cap on ha d'apuntar la formació i l'espiritualitat ignasiana: «el tipus d'home que hem de formar, el tipus d'home en què ens hem de convertir, l'home per als altres», homes i dones per als altres.

La novetat del decret

Amb la teva experiència i saviesa espiritual, ens has fet comprendre que el servei de la fe i la lluita per la justícia no sols van de costat, sinó que s'interpenetren. La justícia es troba al més interior de la nostra fe i de la nostra relació amb Déu; i Déu es troba al cor del nostre compromís per la justícia. Es tracta d'una prolongació d'aquell ideal que se'ns va inculcar als jesuïtes des del noviciat: «A Ell en totes [les coses] estimant i a totes [les coses] en Ell». A més, vas deixar molt clar que l'opció fe-justícia no es limitava al camp de l'acció social, tan important i imprescindible, sinó que havia d'informar totes les activitats de la Companyia i també la vida personal, comunitària i, fins i tot, les institucions, i així ho va recollir el decret 4 (4:74).

Per això, entre les moltes imatges que s'han conservat de la teva vida, n'hi ha dues que poden resumir el que per a nosaltres ha estat el teu missatge i el teu llegat tan estimat i inspirador: una foto on et veiem agenollat en silenciosa contemplació de Déu i una altra agenollat enllustrant les sabates d'un enllustrador. Dos aspectes de la teva vida i del teu missatge units inseparablement: fe i justícia, Déu i els pobres.

Pagar un preu

És cert que una opció tan radical havia d'originar tensions i conflictes en una societat tan marcada per la injustícia. I tu, ens ho vas advertir insistentment, com ho va fer la mateixa CG: «No treballarem en la promoció de la justícia sense que paguem un preu» (CG 32, 4:46). Ho vas experimentar en carn pròpia en veure com es distancien de tu i de la Companyia persones properes i estimades, vas viure doloroses

incomprensions per part de jesuïtes i més enllà, dins de l'Església. Però ara pots compartir el goig del Senyor amb companys jesuïtes que van lliurar la seva vida per una justícia evangèlica a diferents parts del món. Com has de gaudir ara d'aquella benaurança evangèlica dels perseguits per causa de la justícia amb companys estimats, com els nostres amics propers Lluís Espinal, Vicente Cañas, Ignacio Ellacuría i els seus companys i tants, molts, altres jesuïtes!

Fins al final

La CG XXXII (4:53-56) ja va assenyalar la importància de la inculcació del missatge cristià segons els diferents països o cultures. I tu vas confirmar, amb un notable document i amb la teva praxi, el que la CG només havia apuntat. Així que no només vas ser en la gestació del que seria el decret 4, sinó que has continuat inspirant el desenvolupament del mateix decret, una de les iniciatives apostòliques més notables de la Companyia moderna.

I, fins al final de les teves forces, no vas deixar de promoure i animar el compromís per la justícia amb una gran sensibilitat a l'hora de detectar les necessitats

més imperioses del moment. La trombosi, que et va allunyar definitivament de l'exercici de Superior General, es va produir precisament en tornar d'una reunió sobre el naixent servei de refugiats, a Bangkok. I el Servei Jesuïta per als Refugiats és un dels béns més valuosos de l'herència que ens has llegat. Per desgràcia, de rabiosa actualitat!

Radicalitat social i profunditat de fe

Sempre amb el *magis* com a nord, mai vas posar fre a les iniciatives de compromís social, fins i tot les més arriscades. Però, com que no ens volies conformistes i poc profunds en aquest compromís, ens vas conduir fins al fons de l'opció per la fe que implica la justícia. Ens vas emportar fins al cor de l'experiència cristiana. A la darrera de les teves grans conferències, «Arrelats i fonamentats en la caritat», vas declarar: «la justícia veritable neix de la caritat i culmina amb la caritat», caritat que

és la plenitud de l'amor que l'Esperit Sant vessa als nostres cors. Ja en el discurs de València havies dit:

Només l'home de Déu, l'home 'espiritual' [dona de Déu, dona espiritual], en el sentit d'estar portat per l'Esperit, pot ser a la llarga l'home per als altres, l'home per a la justícia, capaç de contribuir a una veritable transformació del món, que en vagi eliminant les estructures de pecat.

Finalment, com desitjant deixar ben assentada aquesta dimensió teològica de l'opció fe-justícia, va ser a la mateixa reunió de Bangkok, la teva última reunió, on vas fer aquella palpitant crida, «el meu cant de cigne»: «Si us plau, sigueu valents! Us diré una cosa. No us n'oblíeu. Pregueu, pregueu molt!».

Raons per viure i esperar

Amic, Pedro, durant aquest any t'hem anat recordant amb gratitud mentre recorriem les pàgines del decret 4. Però són tantes les teves intuïcions i crides que continuen ressonant entre nosaltres! Per exemple, el discerniment en comú, el sentit de la missió, el servei als refugiats, la disponibilitat, la unió de contemplació i acció, la convocatòria a les fronteres i, sobretot, l'amor a Jesucrist, pobre i humil, «model». Hi ha unes paraules del Vaticà II que fa anys ens van sorprendre i tu els has donat vida amb el teu testimoniatge, amb les teves paraules i amb el teu alè evangèlic: «El futur de la humanitat està en mans dels qui sàpiguen donar a les generacions futures raons per viure i raons per esperar» (*Gaudium et Spes* 31). Sí, ens has deixat aquest llegat tan necessari encara avui en el nostre món: raons per viure i raons per esperar. Per part nostra, amb gran confiança en Déu, nosaltres seguirem afanyant-nos perquè el teu llegat sigui fecund en el nostre temps.

Gràcies a Déu per tot allò que amb la teva vida i el teu lideratge ens has transmès. Gràcies a Déu, perquè ets imatge exacta i atractiva de l'«home de Déu» i «home per als altres» que tan bé ens vas descriure.

Gràcies, de tot cor, Pare Arrupe, amic, germà.

Jesuïtes i amigues i amics en missió de la Companyia de Jesús a Espanya.

Loiola, 18 d'abril de 2026

(Escrita per Josep M. Rambla SJ)